

50 km

- Apeldoorn
- Wenum
- Niersen
- Vaassen
- Emst
- Terwolde
- Teuge

Fietsroute Oost-Veluwe

Van de sprengengebeken op de Veluwe tot de dijken langs de IJssel

Ontstaansgeschiedenis van de Veluwe

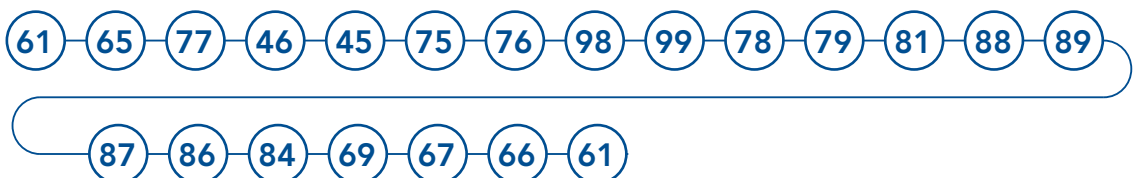
De Veluwe is een droog en hooggelegen natuurgebied dat vooral uit zand bestaat. Toch spelen water, dijken en waterbeheer al meer dan duizend jaar een belangrijke rol op de Veluwe. Aan de randen van de Veluwe waren rond het jaar 800 al ontginningen. De van oudsher 'woestegronden' werden omgezet in landbouwgrond. Dit werd gedaan door monniken van Duitse kloosters die grote goederencomplexen in het gebied bezaten. Ze profiteerden van de vruchtbare gronden van de IJssel-delta. De ontginning van de lage gronden leidde tot de noodzaak van dijk- en waterbeheer en zo ontstonden de eerste polders en polderdistricten.

In de late Middeleeuwen (rond 1400) ontdekten de bewoners dat men in het zand water kon opgraven om vervolgens sprengen te laten stromen. De waterkracht leverde de energie voor watermolens die bijvoorbeeld olie persten, koper

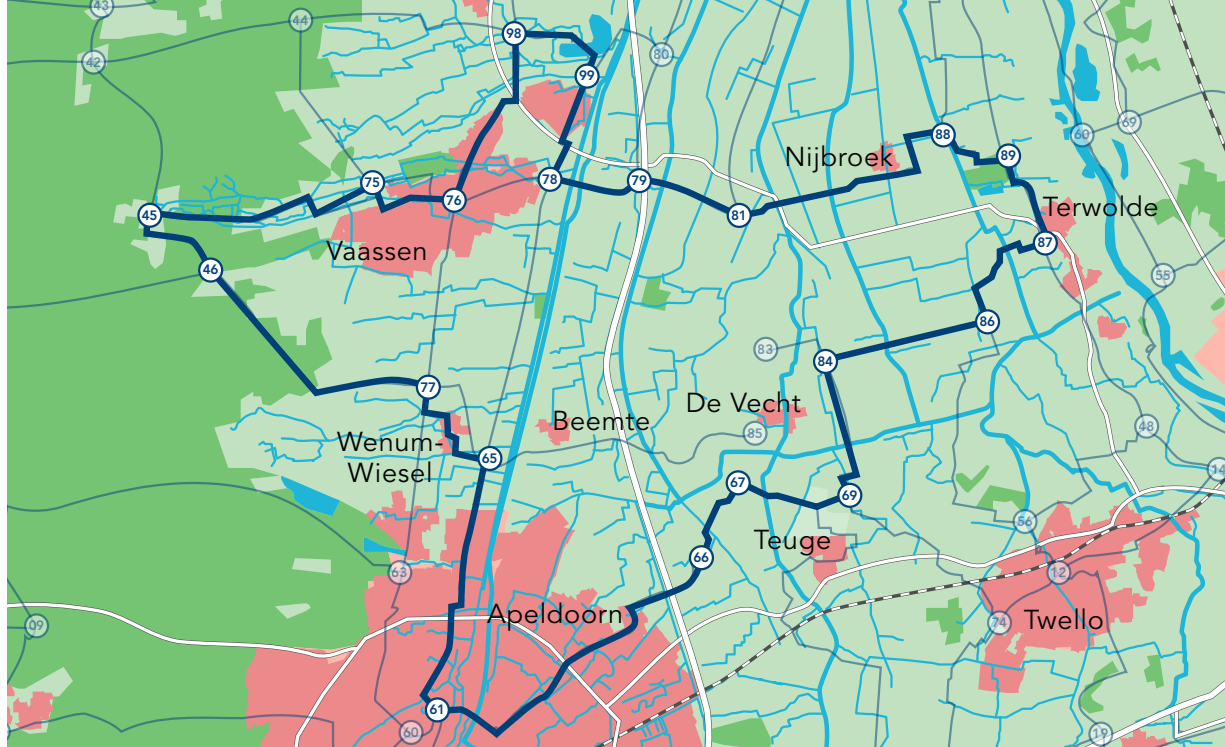
Kasteel de Cannenburch

of ijzer pletten, graan maalden, leer bewerkten of papier maakten. Later werd het schone water uit de sprengen ook gebruikt voor wasserijen en viskwekerijen en om het Apeldoorns Kanaal van voldoende water te voorzien. Nagenoeg alle sprengen komen uit in de Grift, die de functie heeft het gebied tussen de Veluwe en de IJssel te ontwateren.

Recreatief fietsen langs werken van het waterschap

Al fietsend kennismaken met het werk van Waterschap Vallei en Veluwe? Dat kan! Deze gevarieerde route gaat door het bos, via beken en sprengen naar de uiterwaarden en over de IJsseldijk. Geniet van de prachtige landschappen rond Vaassen, Emst en Terwolde. De lengte van de route is ongeveer 50 kilometer.

De fietsroute

Waterschap Vallei en Veluwe zorgt voor veilige dijken, schoon en voldoende oppervlaktewater en gezuiverd afvalwater in het gebied tussen IJssel, Nederrijn, Utrechtse Heuvelrug en Randmeren. Samenwerken en vernieuwen zijn essentieel in ons werk.

Uitgave

Waterschap Vallei en Veluwe
Steenbokstraat 10
7324 AX Apeldoorn
Telefoon 055 - 5 272 911
E-mail
info@vallei-veluwe.nl
Internet
www.vallei-veluwe.nl

Tekst Afdeling Bestuurlijke
Ondersteuning
Foto's Waterschap
Vallei en Veluwe
Vormgeving en druk
Afdeling Bestuurlijke
Ondersteuning

Feb 2019. Aan informatie in deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

46 - 45 - 75 Beken en sprengen

Kenmerkend voor het Veluwe landschap zijn de vele beken en sprengen. Sprengenbeken zijn door de mens met de hand gegraven in de periode tussen 1600 en 1800. Ze leverden (water)energie voor het aandrijven van watermolens. Een sprengenbeek ontspringt in een sprengkop. Dat is een tot op het grondwater gegraven bron. Toen de watermolens verdwenen werden de beken en sprengen verwaarloosd, ze groeiden dicht. Het waterschap heeft ze in oorspronkelijke staat teruggebracht.

Cannenburger Molen (Museum Vaassen Historie)

99 Robuuste Grift

De Grift is rond 1300 gegraven en stroomt vanaf Apeldoorn naar Vaassen, Emst, Epe en Heerde om uit te monden in het Apeldoorns Kanaal. De Grift verbindt veel beken en sprengen met elkaar. Het waterschap heeft de Grift gesaneerd en opnieuw ingericht voor opvang van neerslagpijken en perioden van droogte.

84 - 69 Toevoerkanaal

Het 8,5 kilometer lange Toevoerkanaal en Verbindingskanaal zijn belangrijk voor de afwatering van enkele wijken in Apeldoorn en Twello en het zuidelijk deel van de IJsselvallei. De kanalen spelen ook een rol voor de natuur, het landschap en de recreatie in deze regio. Een gedeelte van het Verbindingskanaal maakt deel uit van 'Het Weteringse Broek', een groot recreatief uitloopgebied ten noordoosten van Apeldoorn.

